

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII
POLSKIE TOWARZYSTWO HISTORYCZNE

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ROCZNIK CXXIII

NR 4

WARSZAWA 2016

www.rcin.org.pl

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII
POLSKIE TOWARZYSTWO HISTORYCZNE

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ZAŁOŻONY PRZEZ XAWEREGO LISKEGO
W 1887 ROKU

ROCZNIK CXXIII
2016

4

WARSZAWA 2016

www.rcin.org.pl

KOMITET REDAKCYJNY

DÁNIEL BAGI (Pecz, Węgry), RICHARD BUTTERWICK-PAWLIKOWSKI (zastępca redaktora; Londyn, Wielka Brytania), STANISŁAW BYLINA (Warszawa), DOROTA DUKWICZ (Warszawa), JERZY DYGDAŁA (Toruń), MARIAN DYGO (Pułtusk-Warszawa), JERZY EISLER (zastępca redaktora; Warszawa), JAROSŁAW HRYCAK (Lwów, Ukraina), MAGDALENA HULAS (Warszawa), MACIEJ JANOWSKI (zastępca redaktora; Warszawa), TOMASZ JUREK (Poznań), BARTOSZ KALISKI (sekretarz; Warszawa), TOMASZ KIZWALTER (Warszawa), SATOSHI KOYAMA (Kioto, Japonia), WOJCIECH KRIEGSEISEN (Warszawa), ROMAN MICHAŁOWSKI (redaktor; Warszawa), KRZYSZTOF MIKULSKI (Toruń), MICHAEL G. MÜLLER (Halle-Wittenberga, Niemcy), BORYS W. NOSOW (Moskwa, Rosja), ANDRZEJ NOWAK (Warszawa), EDWARD OPALIŃSKI (zastępca redaktora; Warszawa), HENRYK SAMSONOWICZ (Warszawa), JERZY STRZELCZYK (Poznań), PHILIPP THER (Wiedeń, Austria), JACEK WIJACZKA (Toruń)

Redaktorzy tematyczni: ROMAN MICHAŁOWSKI (średniowiecze), EDWARD OPALIŃSKI (wieki XVI–XVII), RICHARD BUTTERWICK-PAWLIKOWSKI (wiek XVIII), MACIEJ JANOWSKI (wiek XIX), JERZY EISLER (wiek XX)

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31
tel. +48 22 831 02 61 e-mail: kh@ihpan.edu.pl
<http://www.kh-ihpan.edu.pl>

Redaktor językowy: Bogusława Pilch
Adiunkt redakcji: Monika Jusupović

© Copyright by Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk, Warszawa 2016

© All right reserved. No part of this book may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior permission of the publisher, Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk.

© Wszelkie prawa zastrzeżone. Przedruk lub odtwarzanie fragmentów tej publikacji w mediach każdego rodzaju wymaga pisemnego zezwolenia Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk.

PL ISSN 0023-5903

Nr indeksu 363103

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Kolportaż wersji drukowanej czasopisma prowadzi

Wydawnictwo Naukowe Semper.

Dział handlowy i księgarnia:

ul. Bednarska 20 A

00-321 Warszawa

tel./fax: ++48 22 828 49 73

<http://semper.pl>

<http://semper.istore.pl>

SPIS TREŚCI

Marcin R. P a u k, Episkopat, liturgia i polityka u schyłku XI w.: biskupi Eberhard i Henryk w dokumencie Władysława Hermana dla katedry bamberskiej	653
Mikołaj G e t k a - K e n i g, Rządowe przedsięwzięcia pomnikowe ku czci Aleksandra I a ideologia „wskrzeszenia” Polski w latach 1815–1830	695
Andrzej Z a w i s t o w s k i, „To nie wstyd — bony, wstyd to kolejki”. Reglamentacja cukru w PRL w latach 1976–1981	733

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Wojciech B r o j e r, Majmonides o relacjach między żydami i gojami. Niewykorzystana szansa	763
Edward O p a l i Ń s k i, Zygmunt III wobec Habsburgów i Jana Zamoyskiego ..	777
Krzysztof Paweł W o ź n i a k, O łódzkich protestantach w XIX w. — polemicznie	797

*

<i>The Baiuvarii and Thuringi. An Ethnographic Perspective</i> , red. J. Fries-Knoblach, H. Steuer, J. Hines — Krzysztof Polek ..	817
C. Sieber-Lehmann, <i>Papst und Kaiser als Zwillinge? Ein anderer Blick auf die Universalgewalten im Investiturstreit</i> — Jarosław Sochacki	822
A. Berner, <i>Kreuzzug und regionale Herrschaft. Die älteren Grafen von Berg 1147-1225</i> — Marian Dygo	826
E. Śnieżyńska-Stolot, „Zamek piękny na wzgórzu...”. Horoskopy — zapomniane źródło historyczne — Sylwia Konarska-Zimnicka	831
J. Heyde, <i>Transkulturelle Kommunikation und Verflechtung. Die jüdischen Wirtschaftseliten in Polen vom 14. bis zum 16. Jahrhundert</i> — Hanna Zaremska	836
D. Grzybek, <i>Handel i pokój. Geneza i ewolucja liberalnego pacyfizmu</i> — Paweł T. Dobrowolski	840
J.J. Głowacki, <i>Gastronomia polityczna kuchmistrza litewskiego Michała Wielhorskiego (ok. 1730-1814) — życie i myśl ustrojowa</i> — Dorota Dukwicz	845
Ch. Augustynowicz, <i>Grenze(n) und Herrschaft(en) in der kleinpolnischen Stadt Sandomierz 1772-1844</i> — Kazimierz Karolczak	851
A. Świątek, <i>Gente Rutheni, natione Poloni. Z dziejów Rusinów narodowości polskiej w Galicji</i> — Marian Mudryj	857
J. Malinowski, <i>Stefan Dąbrowski (1877-1947). Biografia polityczna</i> — Wojciech Mazur	861

R. Stobiecki, <i>Historycy polscy wobec wyzwań XX wieku</i> — Tadeusz Paweł Rutkowski	868
A. Szczupak, <i>Greckokatolicka diecezja przemyska w latach I wojny światowej</i> — Tomasz Pudłocki	874
P. Hauser, <i>Przedstawiciele mniejszości niemieckiej w parlamencie II Rzeczypospolitej</i> — Eugeniusz Koko	879

IN MEMORIAM

Janusz Tazbir (5 VIII 1927–3 V 2016) — Henryk Samsonowicz	885
---	-----

ZAWARTOŚĆ ROCZNIKA CXXIII

Spis treści rocznika	891
Spis autorów	897
Spis recenzentów	898

CONTENTS

Marcin R. Pauk, <i>The Episcopate, Liturgy and Politics at the End of the Eleventh Century: Bishops Eberhard and Henry in a Document Issued by Władysław Herman for Bamberg Cathedral</i>	653
Mikołaj Getka-Kenig, <i>Government Undertakings Concerning Monuments in Honour of Alexander I and the Ideology of the “Resurrection” of Poland, 1815–1830</i>	695
Andrzej Zawistowski, <i>“Ration cards are not shameful but queues are”.</i> Sugar Rationing in the Polish People’s Republic in 1976–1981	733

CRITICAL ARTICLES — REVIEWS

Wojciech Brojer, <i>Maimonides on Relations between Jews and Gentiles. An Unexploited Chance</i>	763
Edward Opaliński, <i>Sigismund III vis-à-vis the Habsburgs and Jan Zamoyski</i>	777
Krzysztof Paweł Woźniak, <i>The Protestants of Łódź during the Nineteenth Century — a Polemic</i>	797
Reviews	817

IN MEMORIAM	885
-------------------	-----

TABLE OF CONTENTS FOR YEAR CXXIII	891
---	-----

SPIS TREŚCI ROCZNIKA CXXIII

Buko Andrzej, Źródła pisane i archeologia: przykład Góry Katedralnej w Chełmie	2	221
Getka-Kenig Mikołaj, Rządowe przedsięwzięcia pomnikowe ku czci Aleksandra I a ideologia „wskrzeszenia” Polski w latach 1815–1830	4	695
Jasnowski Paweł, Integracja galicyjskich Żydów w świetle lwowskiej „Ojczyzny” (1881–1892)	3	447
Jurek Tomasz, „Usque in Vurta fluvium”. Nad trybutem Mieszkowym ...	3	425
Kalinowski Emil, Aktywność polityczna szlachty podlaskiej podczas pierwszego bezkrólewia	2	247
Kopczyński Michał, Sobechowicz Łukasz, Ciało ludzkie i miasto: poborowi w guberni warszawskiej w roku 1913.	3	491
Kudelski J. Robert, Rewindykacja dóbr kultury na Dolnym Śląsku w latach 1945–1949	1	71
Pauk Marcin R., Episkopat, liturgia i polityka u schyłku XI w.: biskupi Eberhard i Henryk w dokumencie Władysława Hermana dla katedry bąberskiej.	4	653
Sroka Łukasz Tomasz, Stowarzyszenie Humanitarne „Leopolis” we Lwowie (1899–1938). Główne kierunki działalności	1	45
Zajac Paweł, Giovanni Andrea Archetti i Stanisław August Poniatowski. Obraz króla i wzajemnych relacji w depe szach nuncjusza do sekretariatu stanu Stolicy Apostolskiej z lat 1776–1784.	2	279
Zawistowski Andrzej, „To nie wstyd — bony, wstyd to kolejki”. Reglamentacja cukru w PRL w latach 1976–1981.	4	733
Zawitkowska Wioletta, Niewierność małżeńska królowej Zofii Holszańskiej w 1427 r. — prawda, pomówienie czy plotka polityczna? Próba rekonstrukcji wydarzeń na tle oskarżeń innych żon Jagiełły	1	5

PRZEGLĄDY — POLEMIKI — MATERIAŁY

Goddeeris Idesbald, Spór o emigrację polską XIX w. — odpowiedź autora.....	2	321
Jusupović Monika, Replika na odpowiedź Diany Koniecznej.....	2	313
Konieczna Diana, Odpowiedź na recenzję Moniki Jusupović.....	1	95
Słoczyński Henryk, Historyk, fakt, pokora.....	3	523
Żurawski vel Grajewski Radosław, Jeszcze o Wielkiej Emigracji w Belgii — polemika na marginesie książki Idesbalda Goddeerisa	3	515

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Brojer Wojciech, Majmonides o relacjach między żydami i gojami. Niewykorzystana szansa	4	763
Czyżewski Andrzej, Autoportret pokolenia '68 — czy samospełniająca się przepowiednia? O stosowaniu <i>oral history</i> i kategorii pokolenia w badaniach historycznych.....	3	553
Marchlewicz Krzysztof, Udana historia nieudanej interwencji Brytyjczyków w Afganistanie (1839–1842).....	2	327
Opałiński Edward, Zygmunt III wobec Habsburgów i Jana Zamoyskiego..	4	777
Pleskot Patryk, Moda za żelazną kurtyną. Refleksje wokół książki Anny Pelki o modzie młodzieżowej w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Niemieckiej Republice Demokratycznej.....	1	125
Spałek Robert, Pierwszy po triumwirach, pierwszy po „Wiesławie” — Roman Zambrowski.....	2	339
Woźniak Krzysztof Paweł, O łódzkich protestantach w XIX w. — polemicznie.....	4	797
Żurawski vel Grajewski Radosław, Wielka Emigracja w Belgii (1831–1870) — wizerunek bez heroizmu	1	103

*

<i>Akta sejmikowe ziemi chełmskiej 1572–1668</i> , oprac. W. Bondyra, H. Gmiterek, J. Ternes — Robert Kozyrski	1	150
Apor P., <i>Fabricating Authenticity in Soviet Hungary. The Afterlife of the First Hungarian Soviet Republic in the Age of State Socialism</i> — Maciej Górny .	2	399
<i>Architektur und Kunst in der Ära des sächsischen Ministers Heinrich Graf von Brühl (1738–1763)</i> , red. T. Torbus, M. Hörsch — Jerzy Dygdała	1	163
Augustynowicz Ch., <i>Grenze(n) und Herrschaft(en) in der kleinpolnischen Stadt Sandomierz 1772–1844</i> — Kazimierz Karolczak	4	851
<i>The Baiuvarii and Thuringi. An Ethnographic Perspective</i> , red. J. Fries- -Knoblach, H. Steuer, J. Hines — Krzysztof Polek.....	4	817
Berner A., <i>Kreuzzug und regionale Herrschaft. Die älteren Grafen von Berg 1147–1225</i> — Marian Dygo.....	4	826
Chrzęszcz C., <i>Wychowawcy elit. Działalność katechetów galicyjskich szkół średnich w latach 1867–1918</i> — Tomasz Pudłocki.....	2	388
Czerniecka-Haberko A., <i>Unie polsko-litewskie w historiografii polskiej</i> — Krzysztof Osiniński.....	2	373

Dalewski Z., <i>Modele władzy dynastycznej w Europie Środkowo-Wschodniej we wcześniejszym średniowieczu</i> — Martin Wihoda.....	3	596
Felcman O., Gładkiewicz R. i in., <i>Kladsko. Dějiny regionu</i> — Andrzej Małkiewicz.....	1	135
Gantner C., <i>Freunde Roms und Völker der Finsternis. Die päpstliche Konstruktion von Anderen im 8. und 9. Jahrhundert</i> — Maksymilian Sas.....	3	586
Głowacki J.J., <i>Gastronomia polityczna kuchmistrza litewskiego Michała Wielhorskiego (ok. 1730-1814) — życie i myśl ustrojowa</i> — Dorota Dukwicz	4	845
<i>Granica wschodnia cywilizacji zachodniej w średniowieczu</i> , red. Z. Dalewski — Michał Tomaszek.....	3	581
Grzybek D., <i>Handel i pokój. Genez a i ewolucja liberalnego pacyfizmu</i> — Paweł T. Dobrowolski.....	4	840
Harder C., <i>Pseudoisidor und das Papsttum. Funktion und Bedeutung des apostolischen Stuhls in den pseudoisidorischen Fälschungen</i> — Przemysław Nowak.....	3	591
Hauser P., <i>Przedstawiciele mniejszości niemieckiej w parlamencie II Rzeczypospolitej</i> — Eugeniusz Koko.....	4	879
Heindl W., <i>Josephinische Mandarine. Bürokratie und Beamte in Österreich, t. 2: 1848 bis 1914</i> — Jan Surman.....	1	170
Heyde J., <i>Transkulturelle Kommunikation und Verflechtung. Die jüdischen Wirtschaftsteliten in Polen vom 14. bis zum 16. Jahrhundert</i> — Hanna Zaremska.....	4	836
Kollinger K., <i>Polityka wschodnia Bolesława Chrobrego (992-1025)</i> — Andrzej Pleszczyński.....	3	602
Kołodziej R., <i>„Ostatni wolności naszej klejnot”. Sejm Rzeczypospolitej za panowania Jana III Sobieskiego</i> — Michał Zwierzykowski	3	616
Kosiński K., <i>Wiwisekcja powszedniości. Studium wczesnej twórczości Marka Nowakowskiego (1957-1971)</i> — Michał Głowiński.....	1	196
Krzyżostaniak H., <i>Trzynastowieczne święte kobiety kręgu franciszkańskiego Polski i Czech</i> — Anna Agnieszka Dryblak	3	607
Kučera R., <i>Život na příděl. Válečná každodennost a politiky dělnické třídy v českých zemích 1914-1918</i> — Maciej Górny.....	1	173
Kuźmina D., <i>Wazowie a Kościół w Rzeczypospolitej</i> — Agnieszka Biedrzycka.....	1	154
Link Ch., <i>Der preussische Getreidehandel im 15. Jahrhundert. Eine Studie zur nordeuropäischen Wirtschaftsgeschichte</i> — Grzegorz Myśliwski	3	611
Losson K., <i>„Komu miła całość Ojczyzny”. Świadomość i aspiracje polityczne kancelistów kozackich (1670-1720)</i> — Wasyl Kononenko.....	1	158
Malinowski J., <i>Stefan Dąbrowski (1877-1947). Biografia polityczna</i> — Wojciech Mazur.....	4	861
Maludzińska M., <i>„Próżnowanie stało się powszechnym nałogiem”. Żebracy i włóczędzy w stanisławowskiej Warszawie</i> — Tadeusz Srogosz ..	2	378
Moorhouse R., <i>The Devils' Alliance. Hitler's Pact with Stalin, 1939-41</i> — Sławomir Dębski.....	3	629

Perkowski P., <i>Gdańsk — miasto od nowa. Kształtowanie społeczeństwa i warunki bytowe w latach 1945–1970</i> — Edmund Kizik	1	178
Pęziński P., <i>Na rozdrożu. Młodzież żydowska w PRL 1956–1968</i> — Bożena Szaynok	1	190
Polách V.P., <i>Historie o starých norských králích. Středověké Norsko a Skandinávie v kronice mnicha Theodorika</i> — Rafał Rutkowski	2	362
Reisch A.A., <i>Hot Books in the Cold War. The CIA-Funded Secret Western Book Distribution Program Behind the Iron Curtain</i> — Bartosz Kaliski	1	184
Rindlisbacher S., <i>Leben für die Sache. Vera Figner, Vera Zasulič und das radikale Milieu im späten Zarenreich</i> — Andrzej Szwarc	2	394
Sieber-Lehmann C., <i>Papst und Kaiser als Zwillinge? Ein anderer Blick auf die Universalgewalten im Investiturstreit</i> — Jarosław Sochacki	4	822
Sochacki J., <i>Formowanie się wczesnośredniowiecznego państwa niemieckiego 919–962</i> — Antoni Grabowski	2	368
Spät R., <i>Die „polnische Frage“ in der öffentlichen Diskussion im Deutschen Reich 1894–1918</i> — Piotr Szlanta	3	626
Stanisławski B.M., <i>Jómswikingowie z Wolina-Jómsborga. Studium archeologiczne przenikania kultury skandynawskiej na ziemię polskie</i> — Władysław Duczko	1	139
Stinia M., <i>Uniwersytet Jagielloński w latach 1871–1914. Modernizacja procesu nauczania</i> — Tomasz Pudłocki	3	621
Stobiecki R., <i>Historycy polscy wobec wyzwań XX wieku</i> — Tadeusz Paweł Rutkowski	4	868
Szczupak A., <i>Greckokatolicka diecezja przemyska w latach I wojny światowej</i> — Tomasz Pudłocki	4	874
Śnieżyńska-Stolot E., <i>„Zamek piękny na wzgórzu...”. Horoskopy — zapomniane źródło historyczne</i> — Sylwia Konarska-Zimnicka	4	831
Tandecki J., Kopiński K., <i>Edytorstwo źródeł historycznych</i> — Tomasz Jurek	2	357
Węcowski P., <i>Początki Polski w pamięci historycznej późnego średniowiecza</i> — Krzysztof Ożóg	1	145
Williams G., <i>Paralysed with Fear. The Story of Polio</i> — Marcin Stasiak	2	383

IN MEMORIAM

Jerzy Holzer (24 VIII 1930–14 I 2015) — Jan Skórzyński	1	203
Jacek Kochanowicz (15 IV 1946–2 X 2014) — Piotr Koryś	2	405
Janusz Tazbir (5 VIII 1927–3 V 2016) — Henryk Samsonowicz	4	885
Feliks Tych (31 VII 1929–17 II 2015) — Anna Landau-Czajka	3	637
Mieczysław Wrzosek (28 VII 1930–14 VI 2015) — Adam Dobroński, Jan Snopko	3	640

KOMUNIKATY

Komunikat Redakcji	1	212
Konkurs im. Profesora Jerzego Michalskiego na najlepszą recenzję naukową z zakresu historii	1	211
Nagroda im. Profesora Stanisława Herbsta	2	411

CONTENTS

Buko Andrzej, Written Sources and Archaeology: the Example of Cathedral Hill in Chełm.....	2	221
Getka-Kenig Mikołaj, Government Undertakings Concerning Monuments in Honour of Alexander I and the Ideology of the “Resurrection” of Poland, 1815–1830.....	4	695
Jasnowski Paweł, Integration of Galician Jews in the Light of the Lwów “Ojczyzna” (1881–1892).....	3	447
Jurek Tomasz, “Usque in Vurta fluvium”. On Mieszko’s Tribute.....	3	425
Kalinowski Emil, The Political Activity of the Nobility of Podlasie during the First Interregnum.....	2	247
Kopczyński Michał, Sobechowicz Łukasz, The Human Body and the Town: Recruits in the Gubernia of Warsaw in 1913.....	3	491
Kudelski J. Robert, Revindication of Cultural Property in Lower Silesia in 1945–1949.....	1	71
Pauk Marcin R., The Episcopate, Liturgy and Politics at the End of the Eleventh Century: Bishops Eberhard and Henry in a Document Issued by Władysław Herman for Bamberg Cathedral.....	4	653
Sroka Łukasz Tomasz, The “Leopolis” Humanitarian Society in Lwów (1899–1938). Prime Objectives of Activity.....	1	45
Zajac Paweł, Giovanni Andrea Archetti and Stanisław August Poniatowski. A Portrayal of the King and Mutual Relations in Dispatches from the Nuncio to the Secretariat of State at the Apostolic See in 1776–1784.....	2	279
Zawistowski Andrzej, “Ration cards are not shameful but queues are”. Sugar Rationing in the Polish People’s Republic in 1976–1981.....	4	733
Zawitkowska Wioletta, Marital Infidelity of Queen Sophia of Halshany in 1427 — Truth, Slander or Political Rumour? Attempted Reconstruction of Events against the Backdrop of Accusations Launched against Jagiełło’s Other Wives.....	1	5

CRITICAL ARTICLES

Brojer Wojciech, Maimonides on Relations between Jews and Gentiles. An Unexploited Chance.....	4	763
Czyżewski Andrzej, Self-portrait of Generation ’68 — a Self-fulfilling Prediction? On the Application of Oral History and the Category of the Generation in Historical Studies.....	3	553
Marchlewicz Krzysztof, Well-written History of the Failed British Intervention in Afghanistan (1839–1842).....	2	327
Pleskot Patryk, Fashion behind the Iron Curtain. Reflections on a Book by Anna Pelka about Youth Fashion in the People’s Republic of Poland and the German Democratic Republic.....	1	125
Opaliński Edward, Sigismund III <i>vis-à-vis</i> the Habsburgs and Jan Zamoyski.....	4	777

Spałek Robert, First after the Triumvirs, First after “Wiesław” – Roman Zambrowski.	2	329
Woźniak Krzysztof Paweł, The Protestants of Łódź during the Nineteenth Century – a Polemic	4	797
Żurawski vel Grajewski Radosław, The Great Emigration in Belgium (1831–1870) – a Portrayal Devoid of Heroism	1	103

SPIS AUTORÓW

Biedrzycka Agnieszka	1	154–158	Nowak Przemysław	3	591–595
Brojer Wojciech	4	763–776	Opaliński Edward	4	777–795
Buko Andrzej	2	221–246	Osiński Krzysztof	2	373–378
Czyżewski Andrzej	3	553–580	Ożóg Krzysztof	1	145–149
Dębski Sławomir	3	629–635	Pauk Marcin R.	4	653–694
Dobroński Adam	3	640–644	Pleskot Patryk	1	125–134
Dobrowolski Paweł T.	4	840–844	Pleszczyński Andrzej	3	602–606
Dryblak Anna Agnieszka	3	607–611	Polek Krzysztof	4	817–821
Duczko Władysław	1	139–145	Pudłocki Tomasz	2	388–393
Dukwicz Dorota	4	845–850		3	621–626
Dygdała Jerzy	1	163–169		4	874–879
Dygo Marian	4	826–831	Rutkowski Rafał	2	362–368
Getka-Kenig Mikołaj	4	695–731	Rutkowski Tadeusz Paweł	4	868–874
Głowiński Michał	1	196–201	Samsonowicz Henryk	4	885–889
Goddeeris Idesbald	2	321–326	Sas Maksymilian	3	586–591
Górny Maciej	1	173–177	Skórzyński Jan	1	203–210
	2	399–403	Słoczyński Henryk	3	523–551
Grabowski Antoni	2	368–372	Snopko Jan	3	640–644
Jasnowski Paweł	3	447–490	Sobechowicz Łukasz	3	491–514
Jurek Tomasz	2	357–362	Sochacki Jarosław	4	822–826
	3	425–445	Spalek Robert	2	339–355
Jusupović Monika	2	313–320	Srogosz Tadeusz	2	378–382
Kalinowski Emil	2	247–278	Sroka Łukasz Tomasz	1	45–69
Kaliski Bartosz	1	184–189	Stasiak Marcin	2	383–387
Karolczak Kazimierz	4	851–857	Surman Jan	1	170–173
Kizik Edmund	1	178–184	Szaynok Bożena	1	190–195
Koko Eugeniusz	4	879–884	Szlanta Piotr	3	626–629
Konarska-Zimnicka Sylwia	4	831–836	Szwarc Andrzej	2	394–399
Konieczna Diana	1	95–101	Tomaszek Michał	3	581–586
Kononenko Wasyl	1	158–163	Wihoda Martin	3	596–601
Kopczyński Michał	3	491–514	Woźniak Krzysztof Paweł	4	797–816
Koryś Piotr	2	405–409	Zajac Paweł	2	279–311
Kozyński Robert	1	150–154	Zaremska Hanna	4	836–840
Kudelski J. Robert	1	71–94	Zawistowski Andrzej	4	733–761
Landau-Czajka Anna	3	637–640	Zawitkowska Wioletta	1	5–43
Malkiewicz Andrzej	1	135–139	Zwierzykowski Michał	3	616–621
Marchlewicz Krzysztof	2	327–337	Żurawski vel Grajewski		
Mazur Wojciech	4	861–867	Radosław	1	103–124
Mudryj Marian	4	857–861		3	515–521
Myśliwski Grzegorz	3	611–615			

SPIS RECENZENTÓW WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH

- Anna Barańska (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Polska)
- Piotr Biliński (Uniwersytet Jagielloński, Polska)
- Karolina Bittner (Instytut Pamięci Narodowej, Poznań, Polska)
- Jerzy W. Borejsza (Instytut Historii PAN w Warszawie, Polska)
- Błażej Brzostek (Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego, Polska)
- Bożenna Chylińska (Uniwersytet Warszawski, Polska)
- Ewa Dubas-Urwanowicz (Uniwersytet w Białymstoku, Polska)
- Władysław Duczko (Akademia Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztora w Pułtusk, Polska)
- Antoni Dudek (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Polska)
- Bogusław Dybaś (Stacja Naukowa PAN w Wiedniu, Austria)
- Antoni Gąsiorowski (em.)
- Henryk Gmiterek (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Polska)
- Dariusz Jarosz (Instytut Historii PAN w Warszawie, Polska)
- Tomasz Jurek (Instytut Historii PAN w Warszawie, Polska)
- Elżbieta Kaszuba (Uniwersytet Wrocławski, Polska)
- Hanna Kóčka-Krenz (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Polska)
- Hanna Kozińska-Witt (Centrum im. Aleksandra Brücknera w Halle, Niemcy)
- Paweł Kras (Instytut Historii PAN w Warszawie, Polska)
- Adam Krawiec (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Polska)
- Mariusz Kulik (Instytut Historii PAN w Warszawie, Polska)
- Krzysztof Lesiakowski (Uniwersytet Łódzki, Polska)
- Krzysztof Lewalski (Uniwersytet Gdański, Polska)
- Adam Lipszyc (Instytut Filozofii i Socjologii PAN w Warszawie, Polska)
- Krzysztof Marchlewicz (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Polska)
- Włodzimierz Mędrzecki (Instytut Historii PAN w Warszawie, Polska)
- Andrzej Paczkowski (Instytut Studiów Politycznych PAN w Warszawie, Polska)
- Dorota Pietrzyk-Reeves (Uniwersytet Jagielloński, Polska)
- Andrzej Pleszczyński (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Polska)
- Piotr Plisiecki (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Polska)
- Jacek Purchla (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Polska)
- Wojciech Roszkowski (Instytut Studiów Politycznych PAN w Warszawie, Polska)
- Ryszard Skowron (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Polska)
- Jarosław Sochacki (Akademia Pomorska w Słupsku, Polska)
- Grzegorz Strauchold (Uniwersytet Wrocławski, Polska)
- Robert A. Sucharski (Wydział Artes Liberales Uniwersytetu Warszawskiego, Polska)
- Tomasz Szarota (Instytut Historii PAN w Warszawie, Polska)
- Magdalena Ślusarska (Instytut Badań Literackich PAN w Warszawie, Polska)
- Kamil Śmiechowski (Uniwersytet Łódzki, Polska)
- Krzysztof Tarka (Uniwersytet Opolski, Polska)
- Jerzy Urwanowicz (Uniwersytet w Białymstoku, Polska)
- Marek Wierzbicki (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Polska)

Małgorzata Wilska (em.)
Henryk Wisner (em.)
Jerzy Wyrozumski (em.)
Hanna Zaremska (Instytut Historii PAN
w Warszawie, Polska)

Zofia Zielińska (em.)
Andrzej Żbikowski (Żydowski Instytut
Historyczny w Warszawie, Polska)
Radosław Żurawski vel Grajewski
(Uniwersytet Łódzki, Polska)

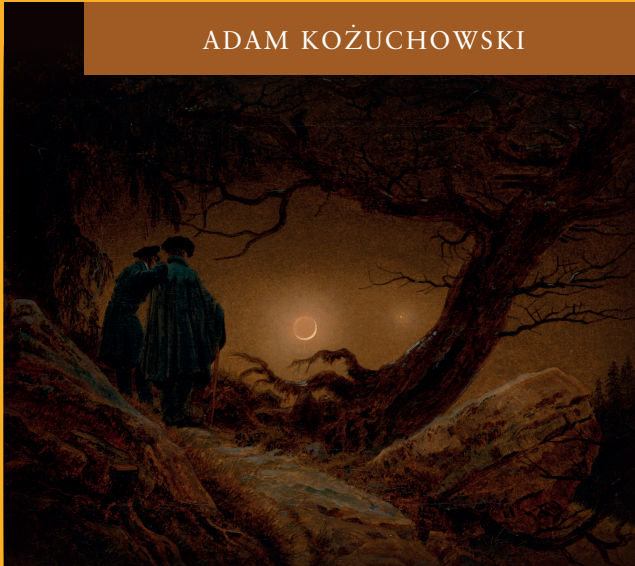
TRANSLITERACJA SŁOWIAŃSKICH ALFABETÓW CYRYLICKICH

Nr	Litera alfabetu cyrylicznego		Transliteracja		Język*	Nr	Litera alfabetu cyrylicznego		Transliteracja		Język
1	А	а	А	а	b b u m r s u	27	Р	р	Р	р	b b u m r s u
2	Б	б	В	в	b b u m r s u	28	С	с	С	с	b b u m r s u
3	В	в	В	в	b b u m r s u	29	Т	т	Т	т	b b u m r s u
4	Г	г	Г	г	b b u m r s u	30	Ѓ	ѓ	Ѓ	ć	s
5	Д	д	Д	д	b b u m r s u	31	Ќ	ќ	Ќ	ќ	m
6	Ђ	ђ	Ђ	ђ	s	32	У	у	У	u	b b u m r s u
7	Ѓ	ѓ	Ѓ	ѓ	m	33	Ў	ў	Ў	ǔ	b
8	Е	е	Е	е	b b u m r s u	34	Ф	ф	Ф	f	b b u m r s u
9	Ё	ё	Ё	ё	b r	35	Х	х	Н	h	b b u m r s u
10	Є	є	Ê	ê	u	36	Ц	ц	С	c	b b u m r s u
11	Ж	ж	Ž	ž	b b u m r s u	37	Ч	ч	Č	č	b b u m r s u
12	З	з	З	z	b b u m r s u	38	Џ	џ	Đ	đ	m s
13	С	с	Ž	ž	m	39	Ш	ш	Š	š	b b u m r s u
14	И	и	И	i	b** b u m r s u	40	Щ	щ	Ŝ	ŝ	b u r u
15	І	і	Ì	ì	b r** u	41	Ъ	ъ	"	"	b** b u r
16	Ї	ї	Ï	ï	u	42	Ы	ы	Ÿ	y	b r u**
17	Ј	ј	Ǧ	ǧ	m s	43	Ь	ь	'	'	b b u r u
18	Й	й	Ј	j	b b u r u	44	Э	э	È	è	b r
19	К	к	К	k	b b u m r s u	45	Ю	ю	Û	û	b b u r u
20	Л	л	Л	l	b b u m r s u	46	Я	я	Â	â	b b u r u
21	Љ	љ	Ĺ	ĺ	m s	47	'	'	'	'	b b u m r s u
22	М	м	М	m	b b u m r s u	48	Њ	њ	Ĝ	ğ	b** u**
23	Н	н	Н	n	b b u m r s u	49	Ћ	ќ	Ě	ě	b** r** u**
24	Њ	њ	Ñ	ñ	m s	50	Ќ	ќ	Ǻ	ǻ	b u**
25	О	о	О	o	b b u m r s u	51	Ө	ө	Ɔ	č	r**
26	П	п	Р	p	b b u m r s u	52	У	у	Ÿ	ÿ	r**

* Oznaczenia języków: b — białoruski, bu — bułgarski, m — macedoński, r — rosyjski, s — serbsko-chorwacki, u — ukraiński.
 ** Występuje w dawnej pisowni.

INSTYTUT HISTORII PAN
PRZEDSTAWIA

ADAM KOŻUCHOWSKI

POWINOWACTWA MIMO WOLI

Święte Cesarstwo Rzymskie
Narodu Niemieckiego
i Rzeczpospolita Obojga Narodów
w niemieckiej i polskiej historiografii
XIX wieku

www.ihpan.edu.pl

ISSN 0023-5903

9 770023 590123

www.rcin.org.pl